

Från:

Nätverket Unga För Tillgänglighet (NUFT)

Riksorganisationen Unga med Synnedsättning

Sandsborgsvägen 44 A, 122 33 Enskede

Kontaktperson:

Aniina Karlsdottir

Politisk sekreterare

aniina@ungsyn.se

076 539 92 87

**Remissvar: "Ett oberoende public
service för alla –
nya möjligheter och ökat ansvar" (SOU
2018:50) Dnr Ku2018/01387/MF**

Innehåll

Inledning	2
3.1.3 Sändningstillstånd, anslagsvillkor och beslut (sid. 62 ff)	4
4.3.3 Hur bör public service-företagen förhålla sig till sociala medier och globala distributionsplattformar (sid. 120 f) samt	

Riksorganisationen Unga med Synnedsättning

Sandsborgsvägen 44 A, 122 33 Enskede · www.ungsyn.se

4.3.5 Publicering av hela program eller längre delar (sid. 122 ff).....	5
4.3.4 Exklusiva publiceringar bör undvikas (sid. 121).....	5
5.1.5 Speglingsuppdraget.....	6
5.1.7 Att nå ut med innehållet till barn och unga.....	6
5.2.5 Fokus på ljud respektive rörlig bild (sid. 158 f)	7
6.5 Överväganden och förslag gällande förhandsprövning av nya tjänster (sid. 225 ff).....	8
7.3.2 Public servicedialog under tillståndsperioden.....	8
7.2.1 En möjlighet att beakta verksamhet på internet vid uppföljning av innehållsuppdraget bör införas	9
9.2 Medelstildelning under nästa tillståndsperiod (sid. 280 ff).....	9

Inledning

Riksorganisationen Unga med Synnedsättning (US) företräder unga personer i åldern 10–31 med blindhet eller synnedsättning i Sverige. US bytte namn den 1 januari 2017 och förkortningen stod tidigare för Riksorganisationen Unga Synskadade.

Sverige har undertecknat och ratificerat FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vårt remissvar utgår från Artikel 21 i konventionen där det framgår att "konventionsstaterna ska vidta alla ändamålsenliga åtgärder" för att personer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra ska ha friheten att söka, ta emot och sprida uppgifter och idéer. I avsnitt d) i samma artikel uppges även att konventionsstaterna ska "uppmuntra massmedierna, däribland leverantörer av information genom Internet, att

göra sina tjänster tillgängliga för personer med funktionsnedsättning".

US menar att tillgänglighet bör vara ett tydligare krav inom ramen för sändningstillståndet. Tillgängligheten kan stärkas genom att exempelvis se till att det alltid finns en tillgänglig version (med syntolkning och/eller uppläst text) av de program som sänds på samtliga plattformar. Utbudet av syntolkade program ska öka.

Public service-bolagens närvaro på sociala medier och globala plattformar är positivt och medverkar till att utbudet tas emot av barn och unga i högre utsträckning. Samtidigt delar US kommitténs bedömning att exklusiva publiceringar bör undvikas, allt utbud ska finnas tillgängligt på bolagens egna plattformar. På detta vis kan tillgängligheten försäkras.

Speglingsuppdraget hos public service-bolagen är i synnerhet viktigt för att våra medlemmar ska ta del av och fullt åtnjuta public service-bolagens utbud. Speglingsuppdraget kan tillsammans med en flexibilitet i valet av plattformar bidra till att public service-bolagen når ut till unga med synnedsättning. Här vill även US särskilt poängtera vikten av utbildningsuppdraget för UR:s del och det stora nytta som det ger US målgrupp.

Utbudet hos public service-bolagen bör enligt US ha ett multimediasperspektiv för att göra innehållet mer tillgängligt för alla. Ett samspel mellan rörlig bild, text och ljud fyller flera funktioner och kompletterar varandra väl.

US ser gärna att förhandsprövning av tjänster avskaffas för att uppmuntra innovationen för nya tjänster som kan öka tillgängligheten.

US förväntar sig fortsatt och vidareutvecklad dialog med public service-bolagen i frågor som rör vår målgrupp. För att tillgängligheten ska kunna stärkas ser US gärna en högre uppskrivning av medelstildelningen. Detta ska gynna tillgängligheten samt utbildningsuppdraget.

3.1.3 Sändningstillstånd, anslagsvillkor och beslut (sid. 62 ff)

Att behandla tillgänglighetsfrågorna inom ramen för sändningstillståndet skulle resultera i att public service-bolagens verksamhet i högre utsträckning och på ett mer naturligt sätt producerar ett tillgängligt programutbud. Krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning bör därför ingå tydligare som en del i sändningstillståndet för public service-bolagen.

Vi anser också att de tillgänglighetskrav till digitala tjänster på webben och i mobilappar som ställs på myndigheter enligt EU:s webbtillgänglighetsdirektiv (för närvarande standarden EN 301 549) även ska innefatta public service-bolagen.

US förutsätter att kvoten för syntolkning ökar med minst en procent per år och att syntolkning även innefattar programutbud på andra språk än svenska.

4.3.3 Hur bör public service-företagen förhålla sig till sociala medier och globala distributionsplattformar (sid. 120 f) samt 4.3.5 Publicering av hela program eller längre delar (sid. 122 ff)

Utredningen har i avsnitt 1.1 konstaterat att konsumtionen av rörlig bild via webbaserade plattformar ökar i synnerhet hos de yngre målgrupperna. En närvaro på sociala medier och globala distributionsplattformar ökar därför möjligheten att unga personer tar del av utbudet.

US:s uppfattning är att det är positivt om publicering av direktsändningar och program on-demand sker på så många globala plattformar som möjligt. När nya tjänster för detta skapas bör det göras i dialog med funktionshinderrörelsen för att säkerställa tillgängligheten.

För den som exempelvis har svårt att använda en pekskärm kan möjligheten att ta del av public service med hjälp av röststyrning underlätta betydligt. Det kan i det avseendet vara bra att publicering får ske på plattformar från tredje part.

4.3.4 Exklusiva publiceringar bör undvikas (sid. 121)

US delar kommitténs uppfattning om att allt som publiceras på webben ska tillgängliggöras på public service-bolagens egna plattformar.

Det är viktigt att public service-bolagens egna plattformar håller en hög nivå av tillgänglighet. När public service-bolagen själva styr över de egna plattformarnas utformning kan tillgängligheten garanteras i högre utsträckning.

5.1.5 Speglingsuppdraget

US delar kommitténs bedömning att speglingsuppdraget är centralt för public service-verksamhetens roll i samhället.

För att unga personer med synnedsättning ska ha tilltro och förtroende för public service-bolagen behöver de uppleva igenkänning i programmen. Detta är särskilt viktigt för att säkerställa att unga med synnedsättning också innefattas av samhällets sammanhållning. Detta gäller samtliga former av program. För nyhetsinslag innebär det ett tydligt funktionshinderperspektiv i bevakningen som står i proportion till den del av befolkningen som berörs.

5.1.7 Att nå ut med innehållet till barn och unga

US delar kommitténs bedömning att flexibilitet i valet av plattformar bör bidra till att utbudet tas emot av barn och unga i högre utsträckning.

För att i synnerhet nå unga med synnedsättning behöver dels programmet finnas tillgängligt med uppläst text och med syntolkning, även på de globala plattformarna. Eftersom unga personer inte ofta klickar sig vidare till bolagets egna plattform finns det en stor poäng i att publicera hela program på de globala plattformarna.

Dessutom behöver programmets innehåll tilltala unga med synnedsättning genom att vara inkluderande och representativ. Unga med synnedsättning ska både representeras i programmet samt i produktionen av programmet och porträtteringen ska ske på ett nyanserat vis som inte förstärker en fördomsfull bild av personer med funktionsnedsättningar.

US ser med viss oro att utbildningsuppdraget nämns i sådan liten utsträckning i utredningens slutbetänkande. US vill understryka vikten av Sveriges Utbildningsradios (UR) utbud och att det når unga personer och i synnerhet unga personer med synnedsättning. UR har en särskild ställning som kan bidra till att fördomar mot personer med funktionsnedsättning kan motverkas redan från ung ålder samt att unga med synnedsättning kan ta del av utbudet och känna sig delaktiga i samhället tack vare igenkänningen.

5.2.5 Fokus på ljud respektive rörlig bild (sid. 158 f)

Samtliga public service-bolag bör ha möjlighet att erbjuda sitt material såväl i ljud, rörlig bild som i text utifrån ett multimedieperspektiv där de olika medieformerna samspelar. Vi anser att det ska vara en del av public service kärnuppdrag. Multimedieperspektivet gör materialet mer tillgängligt för alla. Extra fokus bör här läggas på samhällsviktig information och information i samband med krissituationer.

US vill poängtera att eftersom alla program inte kan syntolkas bör huvudbudskapet av en video så långt som möjligt framgå i form av ljud och text på ett naturligt sätt, så kallad verbalisering.

Textartiklar som ett komplement till ljud och bild ökar möjligheten för personer som har nedsatt syn, är blinda eller dövblinda att förstå innehållet i en video. Dessutom ger det möjlighet att få reda på hur ovanliga ord stavas. Den seende publiken ser detta i tv-rutan, på planscher, skyltar med mera, i den dagliga miljön. Den som har en synnedsättning går helt eller delvis miste om detta.

Att på ett effektivt sätt läsa artiklar på webben som innehåller annonser är många gånger en utmaning för den som använder förstorande system, punktskrift eller tal. Det kan många gånger vara svårt att hoppa över en annons. Att det då finns annonsfria textalternativ är mycket värdefullt.

6.5 Överväganden och förslag gällande förhandsprövning av nya tjänster (sid. 225 ff)

US anser att kravet på förhandsprövning för nya tjänster bör kunna avskaffas helt och hållet.

I likhet med vad public service-bolagen hävdar, bland annat i flera debattartiklar på deras egna webbplatser, tror vi att kreativiteten och förutsättningarna för att introducera nya digitala tjänster, kraftigt hämmas. Det kommer också att starkt inskränka möjligheterna till att få fram nya, användarvänliga, tillgänglighetstjänster och andra tjänster som den digitala utvecklingen möjliggör. Röststyrning är ett sådant exempel.

7.3.2 Public servicedialog under tillståndsperioden

Organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i public servicedialogen. Enligt artikel 4:3 i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska konventionsstaterna "nära samråda med och aktivt involvera" organisationer för personer med funktionsnedsättning, däribland barn med funktionsnedsättning, i beslut som rör oss.

7.2.1 En möjlighet att beakta verksamhet på internet vid uppföljning av innehållsuppdraget bör införas

US vill att personer med synnedsättning ska kunna följa program på lika villkor som personer utan synnedsättning. Gällande tillgänglighetskvoten ser US gärna att bolagen kan tillgodogöra sig syntolkade program som endast publiceras på de webbaserade plattformarna men inte på marksänd TV. US tror att detta skulle resultera i att det syntolkade utbudet skulle öka mer än vad som behövs för att fylla kvoten då det har getts indikatorer från bolagen att det är enklare att publicera syntolkade program direkt i den webbaserade plattformen. Detta på grund av att konkurrensen i sändningstiderna på SVT24 är så pass hård att utrymmet för syntolkade program blir begränsat.

9.2 Medelstildelning under nästa tillståndsperiod (sid. 280 ff)

För att stödja utvecklingen av tillgänglighetstjänster menar US att en uppskrivning av medelstildelningen som är högre än 2 procent bör göras. Ett ökat utbud av syntolkade program samt en utveckling av tjänsten uppläst text är exempel på satsningar som skulle främjas.

Med vänlig hälsning,

Riksorganisationen Unga med Synnedsättning

Linus Forsberg
Ordförande

Rakel Eriksson
Vice ordförande,
Intressepolitisk talesperson för
syntolkning